

1. JAZYKOVÉ ÚTVARY V ČESKÉM JAZYCE

TÉMA: ODBORNÝ STYL

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ROČNÍK: 2.R., STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ, pro třídy se speciálními vzdělávacími potřebami

KLÍČOVÁ SLOVA: ODBORNÝ STYL, RYSY, DRUHY, STRÁNKA LEXIKÁLNÍ, SYNTAKTICKÁ, STAVBA, SLOHOVÉ POSTUPY, SLOHOVÉ ÚTVARY

ŠKOLA: STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ HLUBOŠ

X 13-17:53

POSTUP

1. strana - ÚVOD
2. strana - METODIKA
3. strana - ODBORNÝ STYL
4. strana - RYSY ODBORNÉHO STYLU
5. strana - DRUHY ODBORNÉHO STYLU
6. strana - STRÁNKA LEXIKÁLNÍ, SYNTAKTICKÁ, STAVBA, SLOHOVÉ POSTUPY
7. a 8. strana - SLOVNÍ ÚTVARY
9. strana - POUŽITÉ MATERIÁLY

X 13-17:47

ODBORNÝ STYL

- funkce - odborně sdělná
  - vzdělávací - adresáta poučuje, předává mu poznatky, z vědních oborů a odborných oblastí lidských činností
- nejde o sdělování informací
- má vypracované pojmosloví
- projevy jsou propracované
- slouží k co nejpřesnějšímu podání faktů a poznatků

Roubec stavy Kačlová kama, kdy i další vyběhání domu Vím zajistím dle Vašich požadavků.
Duchové přetřechované svět nám stále ještě nabízí něco tak krásného jako jsou domy z přírodního materiálu, konstruované ze dřeva. Z hlediska životního prostředí jsou domy vyrobené z přírodních materiálů příjatejší do okolí krajiny, aniž by nějak svou výstavbou poškozovány přirodní látky.
Dřevě přitom působí na zdraví obyvatel. Dochází k eliminaci venkovního vzduchu přes dřevěné stěny, které mají až o osmdesát procent menší propustnost kyslíkem než kámen. Roubec domy jsou tedy doporučenými osobám s různými zdravotními problémy - alergiky.
Dřevě navíc přináší svéráznou vlnitost povrchu v místnostech, protože je schopno absorbovat přebytečnou vlhkost, případně ji naspak evapotranspirací, což prospívá lidem s respiračními problémy. Bydlet v masivním dřevěném domě znamená navíc uživatelský benefit. Je to určitě styl, pojetí způsobu života, být v souzóně s přírodou a tu nepoškozovat výstavbou, která do přírody nepatří ať už vzhledem nebo materiálem.

3 28-17:33

RYSY ODBORNÉHO STYLU

- připravenost
- oficiálnost
- monologická forma
- zpravidla psaná forma
- situační zakotvenost
- jednotné téma
- uzavřenost a celistvost obsahu
- přesnost
- úplnost
- propracovanost
- jednoznačnost
- objektivita
- termíny

3 28-17:33

DRUHY ODBORNÉHO STYLU

- 1. STYL POPULÁRNĚ NAUČNÝ**
  - obrací se k laickému (problematiky neznalému) adresátovi či začátečníkovi v oboru
  - užívá základní pojmy
  - nezabíhá do detailů
  - snaží se o pochopení hlavní podstaty a osvojení základní terminologie
- 2. STYL PRAKTICKY ODBORNÝ**
  - počítá s adresátem již poučeným, znalým terminů pojmů a problematiky
- 3. STYL VĚDECKÝ ODBORNÝ**
  - je určen odborníkům
  - text těžký, nesrozumitelný laikovi
  - velké množství terminů, pojmů, cizích slov
- 4. STYL UČEBNÍ**
  - předává nejenom odborné poznatky, ale musí je předat tak, aby jejich výběr, rozsah, způsob a předání odpovídaly cílové skupině

3 28-17:33

STRÁNKA LEXIKÁLNÍ

- přesnost a jednoznačnost
- odborné termíny

STRÁNKA SYNTAKTICKÁ

- větná stavba je sevřená a hutnější než v textech ne odborných
- jmenné konstrukce
- složitá podřadná souvětí
- časté vsuvky
- pasivní konstrukce
- spojovací výrazy

STAVBA ODBORNÉHO TEXTU

- členění na odstavce
- důležité pořadí vět
- grafické zpřehlednění (závorky, číslování ...)

SLOHOVÉ POSTUPY

- postup výkladový
- postup popisný
- postup úvahový

3 28-17:33

SLOHOVÉ POSTUPY ODBORNÉHO STYLU
- výkladové, popisné, úvahové

1. MLUVENÉ - přednášky, referáty

2. PSANÉ

A) DISERTACE
- rozsáhlá vědecká práce, teoreticky řeší problém (doktorská, rigorozní), studie .menší rozsah

B) VÝKLAD - odborně objasňuje vznik, podstatu a vývoj jevu, obsahuje úvod, stať, závěr

C) PŘEDNÁŠKA - mluvená forma výkladu

D) ODBORNÝ REFERÁT - běžný slohový útvar odborně naučného i vědeckého stylu

E) ODBORNÝ POPIS - vzniká na základě důkladného pozorování, popisuje fungování, zákonitosti, vztahy, text je často doplněn tabulkami, grafy a obrázky

F) NÁVOD - praktické vysvětlení a poučení, jak s něčím zacházet nebo používat

G) POPIS PRACOVNÍHO POSTUPU - pořadí činností, vysvětluje činnost a výsledný produkt

3 28-17:33

H) ESEJ - menší slohový útvar, podává autorovo zamyšlení nad určitým tématem

CH) ÚVAHA - autor se zamýšlí nad problémem, vysvětluje důvody, osobní stanovisko a názor, nejde o poznatky a informace

I) KRITIKA A RECENZE

J) UČEBNICE

K) PŘÍRUČKY, ENCYKLOPEDIE, SLOVNÍKY

4 1-20:44

POUŽITÉ ZDROJE:

1. Kvitková N., Helcová I.: Čeština pro učební obory středních odborných učilišť, Praha 1997, SNP
2. Štěrbová L., Vytejková O.: Český jazyk pro 1. -3, ročník Odborných učilišť, Praha 1998, SNP
3. Olchová, J. a kolektiv: Písemná a ústní komunikace, vyd. Hyl s.r.o., 2010, Valašské Meziříčí
4. Mašková, D.: Český jazyk, přehled středoškolského učiva, Třebíč, 2006, vyd. PV
5. Galerie Smart program

X 13-18:24